

ONTWERPADVIES 1502

Voorontwerp van decreet tot wijziging van diverse decreten houdende subsidiëring van de lokale besturen

Datum: 4 maart 2015

Voorzitter: Nozizwe Dube

Aanwezigen: Aernouts Fried, Al Hilou Fatimah, Baetens Jo, Brouwers Sofie, Daniels Hanne, De Ceulaer Niels, De Smet Dries, De Vilder Gilles, De Waele Bieke, Dube Nozizwe, Rastelli Simon, Stevens Freek, Van der Elst Derkje, Van Dinter Finn, Van Poucke Laurens, Van Puymbroeck Jihad, Vandeghinste Nicky, Verhaeghe Isaac, Wolf Alexandra

De Vlaamse Jeugd Raad, in vergadering op 4 maart 2015, onder voorzitterschap van Nozizwe Dube, en met bovenvermelde aanwezigen, adviseert met 13 stemmen voor, 4 tegen en 2 onthoudingen het volgende:

1. Zorg dat lokale besturen een jeugdbeleid voeren. Start zo snel mogelijk met de middelen voor dit beleid te monitoren en grijp in wanneer nodig. 3
2. Erken de specifieke situatie van kinderen en jongeren inzake participatie en blijf inzetten op de ondersteuning van lokale jeugdleden. 5
3. Zorg voor aantrekkelijke *incentives* om lokaal jeugdbeleid op de agenda te zetten. Betrek jeugdbeleid in de *scope* van het label kindvriendelijke stad of gemeente. 6
4. Erken de rol van De Vlaamse Jeugd Raad en vraag advies over decreten die impact hebben op jeugdbeleid in Vlaanderen. 6
5. Houd rekening met veranderde realiteiten bij de lokale besturen. In het bijzondere wat betreft situaties van armoede en sociale uitsluiting. 7
6. Verschaf duidelijkheid over de bestemming van de provinciale middelen voor 'Jeugd'. 8

1 Situering

Op 30 januari 2015 gaf de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan het voorontwerp van decreet tot wijziging van diverse decreten rond de subsidiëring van de lokale besturen. Doel: verschillende subsidieregelingen voor lokale besturen – o.a. de middelen van het decreet lokaal jeugdbeleid¹ – integreren in het Gemeentefonds en de voorwaardelijke sectorale financiering vervangen door een onvoorwaardelijke basisfinanciering. De nieuwe regelgeving gaat in vanaf 1 januari 2016.

Het voorontwerp verengt het toepassingsgebied van de betrokken sectorale decreten tot de gemeenten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest / VGC en tot de faciliteitengemeenten in de Vlaamse rand rond Brussel². Wat voordien voor alle lokale besturen gold, geldt nu dus enkel voor de randgemeenten.

Verder breidt het decreet betreffende het Gemeentefonds met enkele artikels uit. De lokale besturen ontvingen in 2015 subsidies via de betrokken sectorale decreten. Het voorontwerp voegt al deze subsidies nu als aanvullende dotatie toe aan het Gemeentefonds, op basis van het bedrag dat gemeenten voordien ontvingen. De oorsprong van deze bedragen is traceerbaar, maar ze worden niet geormerkt.

Deze beslissing ligt in lijn van het Vlaams Regeerakkoord dat voorschreef: **“De sectorale subsidies worden geïntegreerd in het Gemeentefonds met behoud van de verdeelcriteria van 2014, maar zonder toepassing van de groeivoet van 3,5 %.”**³ Het gaat over een aanvullende dotatie van € 130.541.349 voor de sectorale decreten over lokale besturen, integratiebeleid, armoedebestrijding, ontwikkelings samenwerking, flankerend onderwijsbeleid, lokaal cultuurbeleid en lokaal sportbeleid.

Het is duidelijk dat de financiering van het lokaal jeugdbeleid voor grote hervormingen staat. Het lokale niveau bepaalt nog meer hoe het middelen voor kinderen, jongeren en hun organisaties vrij maakt.

Naast deze bestuurlijke verandering, veranderen ook de budgetten. De lokale sectorale subsidie voor jeugd ondergaat voor de integratie in het Gemeentefonds een besparing van 10% : € 2.318.000 op een budget van € 21.469.000⁴. Het voorontwerp herhaalt opnieuw dat deze middelen losgekoppeld zijn van de index, wat op termijn natuurlijk opnieuw een stevige besparing betekent. Steden en gemeenten zijn vrij om deze besparing te volgen of niet. Het is dus niet meer correct om te argumenteren dat er niet bespaard wordt op het lokaal niveau. Steden en gemeenten zullen minder middelen ter beschikking hebben om jeugdbewegingsgroepen, speelpleinen, jeugthuizen, en ander lokaal jeugdwerk te ondersteunen.

De Vlaamse Jeugdraad reageerde al tegen de besparingen op het lokaal jeugdbeleid. Besparen op jongeren en hun organisaties, waar het geld van lokaal jeugdbeleid uiteindelijk naartoe gaat, is niet verstandig⁵. Ook de desindexering van de middelen, is een besparing. Meer nog, je geeft zo de steden en gemeenten het perfecte excuus om zelf ook stevig te besparen. Een beslissing waarvan de gevolgen nu al voelbaar zijn, en waar we de verantwoordelijkheid bij de Vlaamse Regering leggen.

Naast een deel van de middelen, verdwijnen ook de voorwaarden die bij het decreet hoorden. De belangrijkste vaststelling is dat deze middelen niet geormerkt worden. Moeten gemeenten het jeugdwerk nog met dit geld ondersteunen? Moet een gemeenteraad nog een jeugdraad erkennen? Geldt dit voor alle gemeenten en hoe controleer je dit? De Vlaamse Jeugdraad maakt zich hierover grote zorgen.

Afgelopen jaar gaven we al duidelijk onze mening over deze beleidsevolutie, in ons advies op de programmadecreten⁶ en op de beleidsnota⁷ van de Minister van Jeugd. We reageerden kritisch op de plannen en vroegen betrokken te worden in het verdere traject. Toch zien we vandaag geen mogelijkheid om vrij van gedachten te wisselen en kregen we geen adviesvraag over het voorontwerp. Het gaat hier nochtans over een beleidsbeslissing die kinderen en jongeren rechtstreeks raakt. De Vlaamse Jeugdraad geeft hier dan ook vrij advies op. Omdat het moet.

¹ Decreet van 6 juli 2012 houdende de ondersteuning en stimulering van het lokaal jeugdbeleid en de bepaling van het provinciaal jeugdbeleid.

² Vanaf hier steeds ‘randgemeenten’ genoemd.

³ Vlaams Regeerakkoord p. 4.

⁴ [Beslissing van de Vlaamse Regering in het kader van de begroting 2015](#)

⁵ We verwijzen hier graag naar [Het Jeugdmanifest](#). Een tekst tegen besparingen in de jeugdsector.

⁶ [1410 Programmadecreten BA 2014 en BO 2015](#)

⁷ [1411 Beleidsnota Minister van Jeugd 2014-2019](#)

De decentralisatie van het lokaal jeugdbeleid vergt nog vele beleidsdaden. De aanpassing van het decreet lokaal jeugdbeleid is er slechts één van. We hopen op de volgende ontwerp teksten wel onze decretale taak te kunnen vervullen, en advies te geven in het belang van kinderen, jongeren en hun organisaties.

2 Advies

Zorg dat lokale besturen een jeugdbeleid voeren. Start zo snel mogelijk met de middelen voor dit beleid te monitoren en grijp in wanneer nodig.

Sinds 1993 kent het jeugdwerkbeleid in Vlaanderen een tendens naar decentralisatie. Het eerste decreet 'lokaal jeugdbeleid' van 9 juni 1993⁸ gaf gemeenten ruimte en ondersteuning om lokaal zelf een aantal initiatieven te nemen. Deze beweging heeft op twee decennia tijd de slagkracht, en dus ook de vooropgestelde middelen, van steden en gemeenten aanzienlijk verhoogt. De recente komst van de BBC, de bijhorende deregulering van het planlastdecreet en de huidige beslissing tot inkapseling in het Gemeentefonds heeft deze decentralisatie zo goed als voltooid. Steden en gemeenten zijn als enige subsidiërende overheid verantwoordelijk voor hun lokaal jeugdbeleid. Een zware taak en een grote verantwoordelijkheid. De Vlaamse middelen verminderen (besparing en desindexatie) terwijl de lokale uitdagingen groter worden. In het verleden gingen gemeentebesturen en de jeugdsector samen de uitdaging aan om de lokale afdelingen te ondersteunen. We hopen dit in de toekomst te kunnen blijven doen.

De vergrote autonomie van lokale besturen, biedt kansen maar houdt ook gevaren in. Zeker in financieel moeilijke tijden. Decentralisatie brengt ongelijkheid mee. Niet elk bestuur zal dezelfde taken kunnen uitvoeren of dezelfde middelen voorhanden hebben. Maar dat was vroeger ook al zo⁹. De toenemende decentralisatie wordt wel een probleem wanneer lokale besturen hun bevoegdheid niet meer invullen. Ze mogen niet pleiten om een taak volledig over te nemen van een bovenliggende overheid, en ze dan niet of gedeeltelijk uitvoeren.

Onze zorg: dat deze transitie naar meer autonomie en de huidige budgettaire toestand van steden en gemeenten gaan leiden tot een verminderde aandacht voor jeugdbeleid¹⁰. Want het gevaar zit in de combinatie. De middelen verminderen met 10%. De desindexatie van het bedrag in het voorontwerp van decreet is eigenlijk een verbloemde besparing. De Vlaamse regering geeft met beide beleidsdaden lokale besturen een excuus om alsmäär minder in jeugdbeleid te investeren. Om deze verschraving te vermijden, stelt de Vlaamse Jeugdraad vier minimum voorwaarden op.

- Zorg dat lokale besturen het lokaal jeugdwerk blijven erkennen en ondersteunen

De subsidies zijn bestemd om lokaal jeugdwerk te ondersteunen. Dat was in het verleden de afspraak en dat is de voorwaarde nu. Het huidige decreet is ook zo opgebouwd. Steden en gemeenten kregen subsidies om het particulier jeugdwerk te ondersteunen, ontmoetingsplaatsen en -mogelijkheden voor jongeren uit te bouwen en minstens tijdens de zomervakantie een jeugdwerkeraanbod te voorzien. Gelukkig besteden veel steden en gemeenten meer middelen aan deze en andere doelstellingen. Maar voor veel kleinere gemeenten was het decreet niet meer dan dat: een middel om geld van Vlaanderen naar het lokaal jeugdwerk te brengen.

Bovendien leert de Nulmeting Lokaal Jeugdbeleid¹¹ ons dat deze middelen een hefboom zijn voor lokaal jeugdbeleid. Als er middelen van de Vlaamse Overheid komen, leggen gemeenten er vaak middelen bovenop. Een subsidiërende overheid moet dat principe van cofinanciering koesteren, en niet slachtofferen onder het mom van planlastvermindering.

⁸ Decreet houdende de subsidiëring van gemeentebesturen en de Vlaamse Gemeenschapscommissie inzake het voeren van een jeugdbeleid.

⁹ De 2de beleidsprioriteit (de bevordering van de participatie aan het jeugdwerk van kinderen en jongeren in maatschappelijk kwetsbare situaties) in ons decreet werd al gedifferentieerd opgevat. We geven meer middelen aan die gemeenten die het nodig hebben, en niet aan allen een klein beetje.

¹⁰ Een meerderheid van de jeugdambtenaren (52%) verwacht minder lokale middelen voor jeugdwerkbeleid en nog eens 44% houdt het op een status-quo. (Rapport Nulmeting Jeugdbeleid in lokale besturen, Van Damme en De Peuter, 2014)

¹¹ Van Damme J. en De Peuter B. ['Lokaal jeugdbeleid in een nieuwe context van strategische meerjarenplanning'](#)

We hebben in Vlaanderen een mooie jeugdwerktraditie. We zien ledenaantallen en deelnamecijfers jaar na jaar groeien. Dit is zeker de verdienste van de lokale groepen zelf: een sterk lokaal jeugdwerk, ondersteund door de koepels en federaties, de Vlaamse én lokale overheid. Hopelijk komt dat niet in het gedrang nu Vlaanderen deze bevoegdheid volledig loslaat. Maar om de aandacht en middelen te kunnen meten hebben we voldoende gegevens nodig.

- Monitor de middelen die lokale besturen aan jeugdbeleid en jeugdwerk besteden.

Een discussie over autonomie gaat altijd gepaard met een discussie over controle. Om te kunnen controleren op plaatsen waar het fout loopt, hebben we informatie nodig. Hoe zorgen we voor een vinger aan de pols? Hoe weten we wanneer we tussenbeide moeten komen? Hoe stimuleren we gemeentebesturen om het geld te gebruiken zoals het bedoeld is, namelijk om een lokaal jeugdbeleid te voeren en dus het lokaal jeugdwerk te ondersteunen?

De Vlaamse regering heeft alvast stappen gezet om de veranderingen en de inkapseling in het Gemeentefonds te laten samengaan met een monitoring van de lokale middelen. In de beleidsnota van de Minister van Jeugd lezen we dat het ook de doelstelling moet zijn om eventueel te kunnen ingrijpen.

“Ik zal deze legislatuur, op basis van de cijfergegevens die lokale besturen via hun meerjarenplanning hebben opgenomen in de BBC-cyclus, opvolgen hoe de uitgaven voor jeugd in gemeenten en steden evolueren. Deze gegevens uit deze monitoring zal ik gebruiken om mijn Vlaams beleid verder vorm te geven.”
Beleidsnota Jeugd, p 17.

De Vlaamse Regering krijgt onze volledige steun in haar doelstelling om het lokale jeugdbeleid meer te monitoren. Er bestaan nu al goede initiatieven, zoals de nulmeting en het cijferboek lokaal jeugdbeleid. Een efficiënt monitorsysteem gebruikt ook de systemen die hiervoor al ontwikkeld zijn. De BBC en de bijhorende rapportageverplichting kunnen duidelijk stellen welke middelen de steden en gemeenten aan kinderen, jongeren en hun organisaties besteden.

- Monitor kwalitatief de effecten van de gemaakte keuzes.

Daarnaast raadt de Vlaamse Jeugdraad een kwalitatieve analyse aan. We geloven sterk in een aanvulling met visitaties, effectenonderzoek en andere kwalitatieve metingen. De regierol van deze monitoring ligt bij de Vlaamse Overheid. Gegevens van lokale jeugdraden en koepels kunnen aanvullende informatie geven in de monitoring van het lokaal niveau. We vragen dan ook expliciet om als sector betrokken te worden. Tenslotte gaat het over ons.

- Grijp in wanneer aandacht en middelen verminderen.

Het is belangrijk dat onze minister zich engageert om de huidige keuzes in de toekomst aan te passen waar nodig. Als de minister zegt dat “de gegevens uit deze monitoring gebruikt zullen worden om het Vlaams beleid verder vorm te geven”, verwachten we een daadkrachtige aanpak.

“Als zich over een paar jaar een armageddon blijkt voor te doen bij het jeugdwerk, dan wil dat zeggen dat de beleidskeuze uit het regeerakkoord fout zat en gemeenten ten onrechte dit vertrouwen hebben gekregen. Op dat ogenblik ontstaat een nieuw politiek feit en zijn bijsturingen mogelijk aan de orde”

Minister van Jeugd, Sven Gatz,
Bespreking beleidsnota Jeugd, Commissie CJSM Vlaams Parlement, Stuk 15 (2014-2015) – Nr. 8-D

We vertrouwen erop dat onze minister de nodige maatregelen neemt, mochten de gemaakte keuzes negatief uitdraaien voor kinderen, jongeren en hun organisaties. We willen minister Gatz zelf voeden met signalen vanuit de lokale afdelingen van het jeugdwerk en zijn graag betrokken in het evaluatieproces. Toch blijft de vraag met welke instrumenten de minister het lokaal beleid wil sturen als het bijhorende decreet lokaal jeugdbeleid niet meer geldt voor alle steden en gemeenten.

Want gecombineerd met de financiële crisis bij de lokale besturen, is deze beleidskeuze heel riskant te noemen. Jeugdambtenaren benadrukken dat de Vlaamse beleidsprioriteiten voor jeugd en de bijhorende subsidies erg belangrijk zijn om het gemeentelijk jeugdbeleid verder zijn positie te laten behouden. Nu de prioriteiten verdwijnen, is het voor hen nog moeilijker om jeugdbeleid op de lokale politieke agenda te plaatsen (Van Damme J. en De Peuter B., 2014). Het is aan de Vlaamse Regering tijdig in te grijpen.

Erken de specifieke situatie van kinderen en jongeren inzake participatie en blij inzetten op de ondersteuning van lokale jeugdraden.

Lokale beleidsparticipatie door middel van adviesraden, en dus ook de lokale jeugdraad, staat onder druk. Nochtans kent deze vereiste een zeer goede traditie. We betrekken kinderen en jongeren op Europees, Vlaams en lokaal niveau bij de besluitvorming en vragen hun advies. Het decreet van 14 februari 2003 bevatte een aantal bepalingen omtrent de inspraak van kinderen en jongeren. Zo stelde het decreet dat de gemeenteraad het jeugdbeleidsplan pas goedkeurt na een inspraakprocedure waarbij betrokken worden: de particuliere plaatselijke en intergemeentelijke jeugdwerkinitiatieven; kinderen en jongeren van drie tot vijftientig jaar; deskundigen inzake kinderen en jongeren en inzake jeugdwerk; de gemeentelijke jeugdraden. Op 6 juli 2012 bekrachtigde de Vlaamse Regering een nieuw decreet lokaal jeugdbeleid. Het nieuwe decreet was op het vlak van inspraak minder ambitieus en stelt het volgende: "Het college van burgemeester en schepenen toont aan dat ze advies vraagt aan de jeugdraad over alle aangelegenheden die betrekking hebben op het jeugdbeleid, ook bij de opmaak van het meerjarenplan."

Deze laatste voorschriften blijven bestaan in het huidige voorontwerp van decreet. In het huidige voorontwerp is volgende bepaling opgenomen:

"Om het overleg en de inspraak bij de voorbereiding en de uitvoering van het jeugdbeleid te organiseren, inzonderheid in het kader van het meerjarenplan, en wat de randgemeenten betreft om voor subsidiëring in aanmerking te komen, richt de gemeenteraad een jeugdraad op of erkent de gemeenteraad een al bestaande jeugdraad."

Het is duidelijk dat deze bepaling geldt voor alle gemeenten. Elke gemeenteraad moet een jeugdraad erkennen. Om zo een motor van overleg en inspraak te kunnen zijn. Om jeugdbeleid tot uitvoering te brengen en de stad of gemeente te adviseren. Het voorontwerp behoudt ook de decretale omschrijving van wat een jeugdraad is. Dit alles valt onder algemeen toezicht van de gouverneur.

We zijn blij met deze decretale verankering en gaan verder op de weg die we ingeslagen zijn. Overheden betrekken de doelgroep bij het beleid. Daarnaast mogen we niet vergeten dat vele kinderen en jongeren niet dezelfde democratische rechten hebben als volwassenen, ze mogen immers niet deelnemen aan de stembusgang. Het borgen van een minimale decretaal vastgelegde ingangspoort is dus een evidentie en een noodzaak.

Als participatie enkel via het gemeentedecreet vorm krijgt¹², heeft de gemeenteraad de volledige bevoegdheid om raden of overlegstructuren te organiseren. Maar dat is tot nu toe niet voldoende. Zo weten we dat de meeste gemeenten tijdens het planningsjaar 2013 minder tot geen tijd vrij maakten om inspraak en participatie te organiseren. Vergeleken met de vroegere planningscontext (bij het jeugdbeleidsplan) is de participatie van kinderen en jongeren veel minder aanwezig en veel minder van bovenaf opgelegd¹³. We argumenteren alvast dat de sturende regelgeving nodig hebben voor gemeenten om onze jongste doelgroep bij het beleid te betrekken.¹⁴

Om de huidige tekortkomingen in het lokale adviesstelsel weg te werken, moet de overheid deze adviesraden veel meer ondersteunen. Vraag jaarlijks aan jeugdraden advies op de jaarrekening. Blijf organisaties verder stimuleren om vormen en tools rond beleidsparticipatie op te zetten voor ambtenaren, schepenen, jeugdraden en jeugdwerk. Professionaliseer medewerkers van steden en gemeenten om participatie te verbeteren. Ontwikkel nieuwe modellen van open participatie- en communicatieplatformen, en bied ze aan bij lokale besturen. Breng in deze zoektocht ook kennis over procesbegeleiding en participatievraagstukken in. Structurele inspraakkanalen zijn nodig om processen van inspraak mogelijk te maken. Behoud en benoem daarom de jeugdraad als motor van participatie.

¹² Zoals opgenomen in artikel 199 en 200 in het Gemeentedecreet.

¹³ Zie Nulmeting lokaal jeugdbeleid.

¹⁴ 1/3de van de steden en gemeenten slaagden er aanvankelijk niet in om aan te tonen dat het advies van de jeugdraad werd ingewonnen bij de opmaak van het meerjarenplan.

Zorg voor aantrekkelijke *incentives* om lokaal jeugdbeleid op de agenda te zetten. Betrek jeugdbeleid in de scope van het label kindvriendelijke stad of gemeente.

Wanneer de Vlaamse aandacht voor het lokaal jeugdbeleid vermindert, dreigt ook de aandacht op lokaal vlak af te nemen. Alleen wat aandacht krijgt, groeit. Gezamenlijke aandacht voor een bepaald probleem, helpt de zaken vooruit. De hele sector is zich daarvan bewust. De prioriteiten van vorige beleidsperiodes, hebben heel wat gerealiseerd. De extra aandacht en middelen voor brandveiligheid van jeugdlokalen, voor jeugdcultuur en jongereninformatie hebben lokaal voor veel verandering gezorgd. Deze gezamenlijke aandacht werkt. Behoud dan ook de mogelijkheid om samen (sector, Vlaamse en lokale overheid) uitdagingen aan te pakken. Dit wordt in de toekomst bijzonder moeilijk, aangezien je geen decreet meer hebt dat geldt voor alle gemeenten.

Onze minister ziet heil in het label “kindvriendelijke steden en gemeenten”, een samenwerking tussen heel wat partners met stimulansen voor lokale besturen die een goed kindbeleid voeren. De Vlaamse Jeugdraad vindt dit model een alternatief dat uitwerking verdient, op voorwaarde dat het de gangbare criteria van een goed jeugdbeleid mee in rekening neemt. De Vlaamse Regering doet niet veel goeds als ze kindvriendelijkheid en jeugdbeleid op een hoopje gooit.

Tot nu toe bestond de prijs voor de ‘jeugdgemeente van Vlaanderen’. Nu wil de minister een prijs uitreiken aan de ‘meest kindvriendelijke gemeente van Vlaanderen’. Opnieuw een principe dat voor de jeugdsector alleen werkt als jeugdbeleid een onderdeel vormt.

Beide systemen kunnen helpen om jeugdbeleid in de aandacht te houden. Maar we willen wel wijzen op het mogelijke Mattheus-effect: we zetten alleen gemeenten in de spotlight die het al goed doen.

Erken de rol van De Vlaamse Jeugdraad en vraag advies over decreten die impact hebben op jeugdbeleid in Vlaanderen.

We betreuren dat onze Vlaamse Overheid niet altijd het juiste voorbeeld geeft, inzake jeugdparticipatie. De Vlaamse Jeugdraad kreeg geen adviesvraag over dit voorontwerp. Nochtans is dit een verandering die kinderen, jongeren en hun organisaties rechtstreeks raakt. De overheid moet zelf en als eerste de participatiegedachte uitdragen. Beleid voor een sector maak je mét die sector. Wat je voor kinderen en jongeren doet, doe je samen met hen.

Het regeerakkoord is duidelijk.

“Kinderen en jongeren hebben eigen standpunten en visies die gehoord moeten worden in het publieke debat en het beleid. Dit gebeurt onder meer via de Vlaamse Jeugdraad.” (RA, p. 135)

De beleidsnota van onze minister is dat ook.

Vlaams jeugdbeleid wordt steeds afgetoetst door en opgebouwd mét de Vlaamse Jeugdraad

“De Vlaamse Jeugdraad heeft als doel op eigen initiatief, op verzoek van de Vlaamse Regering of van het Vlaams Parlement advies uit te brengen over alle aangelegenheden die de jeugd betreffen en de jeugd te vertegenwoordigen. De Vlaamse Regering vraagt advies over de ontwerpen van decreet en reglementaire ontwerpen van besluit van de Vlaamse Regering ter uitvoering van het Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan.”

Het gaat hier over 1/4de van de middelen die Vlaanderen aan het jeugdwerk geeft. Het is niet meer dan logisch dat de overheid dan advies vraagt aan de Vlaamse Jeugdraad. We hopen dat het betrekken van kinderen, jongeren en hun organisaties geen dode letter blijft.

Houd rekening met veranderde realiteiten bij de lokale besturen. In het bijzondere wat betreft situaties van armoede en sociale uitsluiting.

Het decreet lokaal van 2012 bood flexibiliteit met betrekking tot de tweede beleidsprioriteit: de bevordering van de participatie aan het jeugdwerk van kinderen en jongeren in maatschappelijk kwetsbare situaties. De gekoppelde middelen, werden verdeeld op basis van een set van zeven criteria waarmee situaties van armoede en sociale uitsluiting werden gevat. Steden en gemeenten die in belangrijke mate scoorden op deze criteria konden rekenen op trekkingsrechten voor deze beleidsprioriteit.

Een bewuste keuze die we graag behouden zien. In het nieuwe voorontwerp vervalt voor steden en gemeenten de mogelijkheid om te differentiëren naargelang de sociaaleconomische situatie van hun jonge inwoners. In het voorontwerp wordt voorgesteld om de voormalige sectorale middelen voor de steden en gemeenten vast te zetten op het niveau van 2014 – met inbegrip van de besparingen op het lokaal jeugdbeleid. Dit geldt ook de bijzondere trekkingsrechten voor 'het betrekken van kinderen en jongeren in maatschappelijk kwetsbare situaties', dus ongeacht mogelijk veranderende bevolkingcijfers en wijzigende noden. Steden en gemeenten veranderen, noden veranderen¹⁵. Nu die flexibiliteit vastzetten is geen goed idee.

Decentralisatie betekent inherent dat je niet iedereen dezelfde middelen geeft, omdat er lokaal andere noden en behoeften zijn. In het voorontwerp zien we juist het tegenovergestelde. Steden en gemeenten die extra middelen kregen voor 'het betrekken van kinderen en jongeren in maatschappelijk kwetsbare situaties' krijgen dit extraatje voor altijd. Ongeacht de noden van andere lokale besturen en de veranderende bevolkingsspiegel.

De memorie op dit decreet beargumenteert de verandering door te stellen dat de verdeling van middelen toen adequaat is gebeurd, zoals het aantal kinderen en jongeren of het aantal jongeren dat een beroep moet doen op het leefloon, niet nodig zijn. Daarom biedt dit decreet op het gebied van jeugdbeleid geen mogelijkheid tot extra ondersteuning van steden gemeenten die het – omwille van hun bevolkingsspiegel - moeilijk hebben.

Minister van Binnenlands Bestuur Homans voorziet naast het Gemeentefonds een Investeringsfonds ter ondersteuning van de lokale investeringen¹⁶. Dit fonds streeft naar flexibiliteit en differentiatie met het oog op de veranderlijke stedelijke contexten. Ook voor andere beleidsprioriteiten moet een dergelijke aanpak mogelijk zijn. De middelen waarop steden en gemeenten een beroep kunnen doen voor kinderarmoedebestrijding of voor de participatie aan het jeugdwerk van kinderen en jongeren in maatschappelijk kwetsbare situaties, worden best verdeeld op basis van socio-economische paramaters. Een specifieke Vlaamse subsidielijin die steden en gemeenten stimuleert om daaraan aandacht te besteden, zal werken. Het decreet op het lokaal jeugdbeleid heeft dit voldoende bewezen.

We maken daarbij de vergelijking met de bestaande projectsubsidie voor lokale jeugdhuizen. Neem dit als inspiratie om de middelen voor maatschappelijke kwetsbaarheid en kinderarmoede uit te lichten. Tenslotte argumenteren we dat de tweede beleidsprioriteit voor een belangrijk deel gefinancierd wordt met voormalige personeelssubsidies (DAC-projecten bij lokale jeugdwerkzinswerkingen). Met de vorige regeringen, werkgevers en werknemersorganisaties werd er afgesproken dat men die middelen zou blijven inzetten voor tewerkstelling in het lokaal jeugdwerk met maatschappelijk kwetsbare doelgroepen. Ook deze afspraak wordt teniet gedaan door het voorontwerp.

¹⁵ Er verschuiven een aantal maatschappelijk problemen van de centrumsteden naar de ermee verbonden steden en de stedelijke agglomeraties. Denk maar aan Vilvoorde en nog een aantal gemeenten in de rand rond Brussel. Of aan Mortsel ten opzichte van Antwerpen., de as tussen Antwerpen en Brussel waar we ook Boom en andere gemeenten in de Rupelstreek vinden. Hetzelfde geldt voor de as tussen Antwerpen en Gent met gemeenten zoals Hamme, Dendermonde, Zele en Lokeren.

¹⁶ Het nieuwe Investeringsfonds zou de middelen van het federale grootstedenbeleid, de stadsvernieuwingsprojecten en het Plattelandsfonds bundelen.

Een dergelijke aanpak laat bovendien toe om de criteria voor deze beleidsprioriteit tegen het licht te houden. Op basis van de huidige criteria kan een belangrijk aantal steden en gemeenten met een bijzondere problematiek geen of onvoldoende een beroep doen op middelen voor de tweede beleidsprioriteit. We verwijzen naar de steden en gemeenten in de rand rond Brussel, zoals Machelen of Vilvoorde, en naar de verminderde trekkingsrechten van bijvoorbeeld Genk en Mechelen. Het kan in dit verband interessant zijn om een nieuw criterium zoals de verhoogde tegemoetkoming voor de ziekteverzekering in rekening te brengen.

Verschaf duidelijkheid over de bestemming van de provinciale middelen voor 'Jeugd'.

De discussie over decentralisatie en subsidiariteit brengt ook de provinciale oefeningen opnieuw ter sprake. Het voorontwerp vrijwaart de provinciale taakstelling. Toch is er vandaag een oefening gaande over welke middelen voor 'Jeugd' van de provincies naar de Vlaamse Overheid gaan, en welke naar de lokale besturen. Voorlopig zonder duidelijk resultaat. Maar voor lokale besturen is het belangrijk eind 2015 een zicht te hebben op de middelen die ze voor bepaalde doelstellingen kunnen gebruiken, en de eventuele taken die ze moeten uitvoeren.

Een overzicht van de aanvullende dotatie per gemeente - ter vervanging van diverse decreten - gaat als bijlage bij het voorontwerp van decreet. Er is nog geen duidelijkheid over de provinciale middelen waar de betrokken lokale actoren een beroep op doen. De toegevoegde lijst met gemeentelijke middelen geeft daarom nog geen volledig beeld van hun budgettaire toekomst. De Vlaamse Jeugdraad heeft geen zicht op het referentiejaar dat gehanteerd zal worden bij de inventarisatie van de provinciale middelen en wijst op het belang van een representatief referentiejaar en de lokale realiteit. Alleen het jaar 2013, dus voor de interne staatshervorming en voor de besparing op het provinciefonds, geeft een juist beeld van wat provincies voor het jeugdbeleid deden. Door het gebrek aan perspectief en duidelijkheid omtrent 2016 en 2017 ontstaat er bij de provinciaal betaalde organisaties onrust, zowel bij het betrokken personeel als in de bestuursorganen.

We vragen daarom aan de Vlaamse Regering om deze oefening zo spoedig mogelijk af te ronden en snel te communiceren met lokale besturen over de middelen en taken die hen toekomen. Ook de jeugdsector wil actief betrokken zijn en bekijken welke taken de jeugdorganisaties kunnen overnemen.

De nood aan bovenlokale aanpak en schaalvergroting groeit. De Vlaamse Jeugdraad vraagt om eindelijk kaders te creëren om deze samenwerkingen en nieuwe mogelijkheden vorm te geven, met voldoende ruimte voor maatwerk. De hervorming van de provinciebesturen, de plannen met de regiovorming en de decentralisatie bieden een ongeziene opportuniteit om ook bovenlokale werkingen de ondersteuning te bieden die ze verdienen.